

Innkalling til havnestyremøte for Moss Havn KF

Møte nr.: 5/2026
Møte dato: 24. august 2026 kl. 09:00
Møte sted: Stengata 1

Moss havnestyre:**Hovedmedlemmer:**

Rolle	Navn	telefon nr.	e-post adresser:
Leder	Anne Herseth Barlo	928 12 700	anne.herseth.barlo@outlook.com
Nestleder	Finn Erik Blakstad	928 38 674	finn-erik@ekeby.no
Medlem	Erlend Wiborg	918 25 858	post@erlendwiborg.com
Medlem	Knut Andre Johansen	908 34 240	knut.andre.johansen@gmail.com
Medlem	Linda Anddal	450 08 641	lindandal@gmail.com
Medlem	Andre Grønli	476 30 888	andre.gronli@collicare.no
Medlem	Freddy Rinden	926 81 447	freddy@moss-havn.no

Varamedlemmer:

Gretha Kant	951 49 664	gretha.kant@moss.kommune.no
Arild Svenson	911 22 918	Arild.Svenson@politiker.moss.kommune.no
Niklas Memic-Eriksen	984 51 558	niklas.eriksen@politiker.moss.kommune.no
Åsmund Møll Frengstad	905 03 441	Asmund.Moll.Frengstad@politiker.moss.kommune.no
Irene Hetmann Landgren	916 56 572	Irene.Hetmann.Landgren@politiker.moss.kommune.no
Eirik Knut Olsson	913 02 691	eirik@moss-havn.no
Ulf H. Raab	911 49 785	Ulf.raab@jas.com

Line Håkensen – tlf. 959 60 682 line@moss-havn.no

På vegne av havnestyrets leder; Anne Herseth Barlo innkaller vi medlemmene i Moss havnestyre til møte.

Spørsmål til administrasjonen sendes skriftlig i god tid før styremøtet, samt at eventuelle forfall meddeles til økonomi- og administrasjonssjef.

Til behandling foreligger følgende melding og saker:

Saker:	
Nr. 19	Godkjenning av innkalling og saksliste
Nr. 20	Styrets egentid
Nr. 21	Presentasjon oppbygging av disposisjonsfond v/ Østre Viken kommunerevisjon
Nr. 22	Styrets behandling av utbytte for 2025
Nr. 23	Status Westport avtalen, oppfølging - ref sak 14 " <i>«Status Westport avtalen, diskusjon om handlingsrom, nye forretningsmuligheter, oppflg. strategiplanen, oppfølging. av diskusjonen fra studieturen med diskusjon.»</i>
Nr. 24	Status drift (presenteres i møte)
Nr. 25	Saker til eventuelt

Med vennlig hilsen
Line Håkensen

Økonomi- og administrasjonssjef
Moss Havn KF

SAK NR. 22/2026 – Vurdering av utbyttekapasitet i Moss Havn KF

Havnesjefens forslag til vedtak

Havnestyret slutter seg til vedlagte dokument «Vurdering av utbyttekapasitet i Moss Havn KF».

Dokumentet oversendes Moss kommune som havnestyrets samlede vurdering av foretakets utbyttekapasitet og de økonomiske og rettslige rammebetingelsene for eventuell utdeling av verdier fra Moss Havn KF.

Saksutredning

Kommunestyret har i forbindelse med behandlingen av sak 053/26 bedt om en dialog med Moss Havn om forventninger og realisme knyttet til utbetaling av utbytte for 2026 og kommende år. Dette fremgår også av det vedlagte dokumentet.

På bakgrunn av denne bestillingen har styreleder og havnesjef i fellesskap utarbeidet et forslag til skriftlig redegjørelse om Moss Havn KFs utbyttekapasitet. Dokumentet redegjør for de rettslige rammene etter havne- og farvannsloven, foretakets økonomiske situasjon, investeringsbehov og havnestyrets vurdering av utbyttekapasiteten.

Det anses hensiktsmessig at dokumentet behandles av havnestyret før det oversendes kommunen, slik at redegjørelsen forankres som havnestyrets samlede vurdering av saken.

Vurdering

Havnesjefen vurderer at dokumentet gir en dekkende og balansert beskrivelse av de rettslige og økonomiske forhold som er relevante for vurderingen av utbyttekapasitet i Moss Havn KF. Dokumentet anbefales derfor vedtatt som havnestyrets egen redegjørelse til Moss kommunestyre

MILJØKONSEKVENSER:

Ingen

KONKLUSJON:

Havnestyret konkluderer i tråd med havnesjefens innstilling.

Til Kommunestyret i Moss
Via Kommunedirektøren
Fra Havnestyret i Moss havn KF
Dato 24.08.2026
Sak Vurdering av utbyttekapasitet i Moss havn KF

1. Bakgrunn og kommunestyrets bestilling

Det vises til kommunestyrets behandling av sak 053/26, hvor følgende merknad ble gitt:

«Kommunen går i dialog med Moss havn for å kartlegge forventninger og realisme knyttet til utbetaling av utbytte for 2026 og kommende år.»

På bakgrunn av denne merknaden, og i dialog med kommuneledelsen, gir havnestyret en samlet redegjørelse for de rettslige og økonomiske rammene for utbytte fra Moss Havn KF, samt en vurdering av foretakets utbyttekapasitet for 2026 og kommende år.

Det er kjent at kommunens økonomiplan og tidligere nedtrekks plan inneholdt forventninger om overføringer fra kommunale foretak, herunder Moss havn KF. Havnestyret legger samtidig til grunn at eventuell utdeling fra kommunal havnevirksomhet må behandles etter havne- og farvannsloven § 32. Det innebærer at en eventuell utdeling forutsetter en selvstendig vurdering fra havnestyret, og at utdeling bare kan foreslås dersom lovens vilkår om tilstrekkelige midler til drift, vedlikehold og nødvendige investeringer er oppfylt.

Redegjørelsen er derfor uttrykk for havnestyrets selvstendige vurdering. Formålet er å avklare forventninger og realisme på en måte som både ivaretar kommunens behov for styringsinformasjon og havnens lovpålagte ansvar for forsvarlig drift og utvikling.

2. Rettslig ramme og tidligere juridiske vurderinger

Utbetaling av utbytte fra kommunal havnevirksomhet er regulert av havne- og farvannsloven § 32 tredje ledd. Bestemmelsen fastslår at utdeling av verdier kun kan skje dersom det er avsatt tilstrekkelige midler til:

- drift av havnen
- vedlikehold av havneinfrastruktur
- nødvendige investeringer knyttet til tjenesteyting mot fartøy, gods og passasjerer

Lovens intensjon er at utdeling først kan vurderes når havneforetaket er tilstrekkelig finansiert til å ivareta både løpende drift og fremtidige forpliktelser. Vurderingen kan derfor ikke baseres på resultatet i ett enkelt regnskapsår alene, men må ta hensyn til investeringsbehov, vedlikeholdsbehov, likviditet, gjeldsgrad og foretakets samlede evne til å oppfylle sitt samfunnsoppdrag.

Havnestyret viser til tidligere juridiske vurderinger som er innhentet i saken, herunder kommuneadvokatens vurdering og vurderingen fra advokat Håkon A. Riegels i Samfunnsbedriftene. Begge vurderingene bygger på at det kan være adgang til utdeling av verdier fra kommunal havnevirksomhet, men bare dersom vilkårene i havne- og farvannsloven § 32 tredje ledd er oppfylt, og dersom dette foreslås av havnestyret.

Det sentrale er at en utdeling ikke må undergrave Moss havn KFs evne til å opprettholde og utvikle nødvendig havneinfrastruktur og tjenester. Kystverkets uttalelser i tilsvarende saker understreker også havnestyrets selvstendige rolle og at havnekapitalen må forvaltes innenfor rammene av havne- og farvannsloven.

3. Utbytte basert på regnskapsåret 2024

Moss havn utbetalte i 2025 et ekstraordinært utbytte til Moss kommune på kr 1 250 000, basert på regnskapsåret 2024. Beløpet kan anses ubetydelig sett i kommunebudsjettsammenheng, men utgjorde om lag 15,7 prosent av Moss havns regnskapsmessige overskudd for 2024, som var kr 7 982 324.

Utbyttet ble behandlet som en konkret sak, og bygget på havnestyrets vurdering av den økonomiske situasjonen på dette tidspunktet. Dette lot seg gjennomføre innenfor forsvarlige rammer fordi foretaket i 2024/2025 hadde en annen investeringsprofil enn det som nå foreligger. Blant annet var anskaffelsen av ny havnekran forskjøvet, noe som midlertidig reduserte investeringspresset.

Havnestyret understreker at utbyttet basert på 2024-regnskapet ikke etablerte et varig nivå for foretakets utbyttekapasitet. Det var en konkret situasjonsvurdering, ikke en prinsipiell beslutning om at Moss havn årlig kan eller bør levere tilsvarende eller høyere utbytte.

4. Regnskap 2025 og manglende styreforslag om utbytte

Det foreligger ikke et eget vedtak i havnestyret om å ikke utbetale utbytte for 2025. Bakgrunnen er at utbytte etter havne- og farvannsloven § 32 forutsetter at havnestyret fremmer et konkret og begrunnet forslag til utdeling. Et slikt forslag er ikke fremmet i forbindelse med foretakets regnskap, budsjett og økonomiplan.

Når havnestyret ikke fremmer forslag om utdeling, foreligger det heller ikke grunnlag for at eierorganet kan fatte vedtak om utbytte. Eventuelle forventninger i kommunens økonomiplan må derfor forstås som en forventning eller planforutsetning, ikke som en beslutning som alene kan etablere plikt for Moss havn KF til å utbetale utbytte.

Havnestyret legger til grunn at utbytte ikke kan forhånds budsjetteres som en ordinær inntekt uten at det først foreligger en selvstendig vurdering etter havne- og farvannsloven § 32 og et konkret forslag fra havnestyret. Dette er særlig viktig fordi Moss havn er et kommunalt havneforetak med særskilt lovregulering, og ikke et ordinært kommunalt foretak eller eiendomsselskap.

5. Investerings situasjon

Moss havn er nå inne i en vesentlig annen investerings situasjon enn ved vurderingen av utbytte basert på 2024-regnskapet.

Foretaket har inngått kontrakt for anskaffelse av ny elektrisk mobil havnekran etter lengre forhandlinger. Investeringen er betydelig og finansieres gjennom en kombinasjon av egenkapital og låneopptak godkjent av kommunestyret.

Videre skal det gjennomføres en større og nødvendig rehabilitering av Stena-kaien. Også denne investeringen finansieres med en kombinasjon av egenkapital og lån. For 2026 er det vist til låneopptak på om lag MNOK 64 til innkjøp av elektrisk mobilkran og vedlikehold av Stena-kaien, hvor MNOK 35 var realisert i låneopptak per mars 2026.

I tillegg står Moss havn overfor betydelige fremtidige investeringsbehov knyttet til vedlikehold og rehabilitering av havneinfrastrukturen. Store deler av havnens kaianlegg er gjennom årene rehabilitert og oppgradert, men det gjenstår fortsatt et betydelig antall kaier som krever vedlikehold og investeringer for å kunne opprettholde normal drift, sikkerhet og funksjonalitet.

Tilstandsvurderinger av deler av havneinfrastrukturen viser at det vil være nødvendig å gjennomføre omfattende vedlikeholds- og rehabiliteringstiltak i årene fremover. Samlet sett forventes disse investeringene å utgjøre mange titalls millioner kroner.

Dette innebærer at Moss havn nå er inne i en periode med høy investeringsaktivitet, betydelig kapitalbinding og redusert økonomisk fleksibilitet.

6. Regnskap, disposisjonsfond og likviditet

Det kan oppstå misforståelser fordi Moss havn KF fører regnskap etter kommunale regnskapsprinsipper, og fordi foretakets regnskap konsolideres inn i kommunens samlede regnskap. Regnskapsmessige avsetninger, herunder disposisjonsfond, kan derfor ikke uten videre forstås som frie midler som kan deles ut.

Oppbyggingen av disposisjonsfondet er i stor grad av regnskapsteknisk karakter. Fondet må vurderes sammen med faktisk likviditet, investeringsforpliktelser, lånebehov og lovens krav til at nødvendige midler først skal være avsatt til drift, vedlikehold og investeringer i havneformål.

Den faktiske kontantbeholdningen Moss havn disponerer består av midler på bankkonto. Foretaket har ikke betydelige verdier som kan realiseres til kontanter på kort sikt uten at dette kan påvirke havnens drift, eiendomsforvaltning eller fremtidige handlingsrom. Den eneste vesentlige eiendommen, som ikke er relatert til havnedrifts er Tollboden.

Havnestyret har over lengre tid invitert Østre Viken kommunerevisjon IKS til å orientere både skriftlig og muntlig om disposisjonsfond og regnskapsmessige forhold.. Dette vil bidra til en ytterligere avklaring av hvordan fond, likviditet og handlingsrom bør forstås i den videre dialogen med kommunen.

7. Økonomisk handlingsrom

De låneopptakene Moss havn nå gjennomfører vil redusere foretakets økonomiske handlingsrom i årene som kommer. Allerede besluttede låneopptak vil medføre en reduksjon i årlig kontantstrøm i størrelsesorden 5,5 millioner kroner.

I tillegg vil Moss havn benytte om lag 25 millioner kroner i egenkapital til for å holde gjelden på ett forsvarlig nivå. Bruk av egenkapital bidrar samtidig positivt til kommunens samlede økonomi ved å redusere behovet for ytterligere låneopptak på kommunenivå.

I tidligere budsjettdokumenter fremgår det at Moss Havns investeringer finansieres gjennom egenkapital, opptak av lån og eventuelt ulike tilskudd det kan søkes på, som er behandlet og vedtatt av kommunestyret.

Dersom egenkapital ikke hadde blitt benyttet, ville kommunens samlede lånebehov og finansielle belastning vært høyere. Bruk av egenkapital må derfor ses som en foretrukket finansieringsbeslutning, men den reduserer samtidig havnens likviditet og fremtidige mulighet til å utbetale utbytte.

8. Vurdering av utbytte i dagens situasjon

Havnestyret vurderer det som lite forsvarlig å utbetale utbytte i en situasjon hvor nødvendige investeringer i havneinfrastruktur må finansieres gjennom låneopptak og bruk av egenkapital.

Et eventuelt utbytte i dagens situasjon vil i realiteten kunne fremstå som finansiert med lånte midler eller ved å redusere midler som ellers skulle vært benyttet til drift, vedlikehold og nødvendige investeringer. Dette er vanskelig å forene med lovens krav om at nødvendige midler først skal være avsatt til havneformål.

Havnestyret finner det derfor vanskelig å se at vilkårene for utbytte etter havne- og farvannsloven § 32 er oppfylt for 2026.

Dersom det oppstår uenighet om forståelsen eller praktiseringen av havne- og farvannsloven § 32, legger havnestyret til grunn at Kystverket er relevant statlig myndighet etter loven.

Havnestyret legger derfor vekt på at vurderingen av utbyttekapasitet dokumenteres skriftlig og bygger på lovens vilkår.

9. Moss havns rolle og samfunnsbidrag

Moss havn etterstreber å drive effektivt og finansiere sin virksomhet uten behov for kommunale bevilgninger. Foretaket er dermed ikke en belastning for kommunen, men en viktig bidragsyter til lokalt og regionalt næringsliv gjennom sitt samfunnsoppdrag.

Moss havn har en betydning som går langt utover foretakets egen omsetning. Den oppdaterte ringvirkningsanalysen fra BDO viser at den kartlagte aktiviteten ved Moss havn samlet bidrar med en verdiskaping på 3 290 millioner kroner og 2 710 årsverk. Dette understreker at havnens økonomiske handlingsrom må vurderes i lys av foretakets rolle som kritisk infrastruktur, næringslivsmotor, i beredskapssammenheng og som samfunnsbidrag for regionen.

Moss havn KF benytter samtidig, etter tradisjonen, årlig betydelige driftsmidler til oppgaver som ikke er direkte knyttet til havnens kjernevirksomhet. Dette omfatter blant annet vedlikehold av kaier i kanalen, rydding av søppel, opprettholdelse av bobilparkering og vedlikehold av gjestebrygger.

Havnen forvalter også eiendommer og arealer som har betydning for bymiljø, kulturhistorie og publikumsrettede funksjoner. Dette medfører kostnader og ansvar som ikke alltid gir direkte kommersiell avkastning, men som inngår i havnens samlede samfunnsbidrag.

Disse kostnadene er påtatt som en del av havnens strategiske satsing på å bidra til at Moss fremstår som en attraktiv og innbydende besøksdestinasjon, og må ses som et bevisst samfunnsbidrag utover den rene havnedriften.

10. Forholdet til andre kommunale foretak

Havnestyret registrerer at tidligere forventninger om overføringer har vært omtalt samlet for Moss kommunale eiendom og Moss havn KF. Foretakene har imidlertid ulikt formål, ulikt rettslig rammeverk og vesentlig ulik økonomisk størrelse.

Moss havn må derfor vurderes selvstendig etter havne- og farvannsloven § 32, og ikke som del av en samlet fordelingsmodell mellom kommunale foretak. En forholdsmessig sammenligning av økonomisk størrelse og rettslige rammer er nødvendig for å unngå at havnen pålegges en økonomisk forventning som ikke står i forhold til foretakets resultat, likviditet og investeringsbehov.

11. Fremtidig utbytte

Havnestyret vil understreke at det er et mål at Moss havn på sikt skal kunne komme i en utbytteposisjon. Dette forutsetter imidlertid at:

- nødvendige investeringer er gjennomført
- havnen igjen har reell overskuddslikviditet
- vedlikeholds- og investeringsbehov er tilstrekkelig finansiert
- kravene i havne- og farvannsloven § 32 er oppfylt

Havnestyret mener derfor at fremtidig utbytte ikke kan fastsettes som en flerårig forventning, men vurderes årlig i forbindelse med årsregnskap og oppdatert vurdering av investeringsbehov, likviditet og økonomisk handlingsrom.

12. Videre prosess

Det er gjennomført dialog mellom Moss havn og kommuneledelsen i saken. Det er enighet om at havnestyret fremover bør fremlegge en skriftlig vurdering av utbyttekapasitet årlig, i forbindelse med fremleggelse av årsregnskap.

13. Konklusjon

Havnestyret vurderer at Moss havn KF per i dag ikke har utbyttekapasitet. Dette begrunnes særlig med:

- betydelige fremtidige investerings- og vedlikeholdsbehov
- behov for lånefinansiering

- bruk av egenkapital til havnerelaterte investeringer
- redusert kontantstrøm og økonomisk handlingsrom
- lovens krav om at nødvendige midler først skal være avsatt til drift, vedlikehold og investeringer i havneformål

På denne bakgrunn finner havnestyret det ikke forsvarlig å innstille på utbytte fra Moss Havn KF for 2025.

Inneværende år vil bli vurdert i forbindelse med regnskapsavleggelsen for regnskapsåret 2026.

Med vennlig hilsen

Havnestyret i Moss havn KF

Anne Herseth Barlo

Styreleder